

Een nieuw en overstijgend perspectief

interview met Joop de Vette, door Lucy Platvoet

Foto: Joop de Vette

In 2001 heeft Joop de Vette, huisarts, NLP-Master en NLP-Healthcoach de NLP Health Certification Training (HCT) naar Nederland gehaald. Sindsdien is er hier met ongeveer een regelmaat van om de 2 a 3 jaar een HCT. Ook in januari 2016 gaat er weer een van start. Wat bewoog Joop? Hoe integreerde hij dit in zijn vak? En hoe is het hem verder gegaan toen anderen de organisatie van hem overnamen? Hoe kijkt hij nu terug op de mogelijkheden en onmogelijkheden van NLP? Daar was ik benieuwd naar. Met plezier stemde hij toe in een interview. Bij deze het verslag.

“NLP hè, maar je moet het wel goed bijhouden”

“Waar moet dit snoetje in?” Ik sta een beetje te stuntelen met camcorder en kabel. Ondanks mijn leesbril kan ik het niet goed zien. Joop springt te hulp. Zonder bril vindt hij (60) het minutieuze gaatje in mijn (63) camcorder. “NLP hè, maar je moet het wel goed bijhouden”, zegt hij terwijl hij het in orde maakt. We gaan zitten in de gezellige ontvangstruimte van zijn boerderij, “het paradijs”, zoals Joop deze met bijbehorende grond in een eerdere ontmoeting beschreef. Op tafel staat een heerlijke lunch.

L: Laten we je geschiedenis ingaan. Ooit koos je ervoor om huisarts te worden. Wat bewoog je?

J: Ik denk niet dat ik echt gekozen heb. Vanaf heel jong heb ik dit gewild. Er zat geen dokter in de familie. Toen ik 5 jaar was overleed mijn jongste zus, een half jaar oud, aan een steenpuist. Mijn

moeder nam het de dokter kwalijk, dat hij haar niet goed behandeld had. En nu zeg ik: Joop denkt in de magische fase: "Dat ga ik beter doen!". Daar klopt het wel een beetje.

L: En waar en hoe kwam je NLP tegen?

J: Ik was behoorlijk geschokt over hoe die opleiding in elkaar zat. We bestudeerden biochemie, natuur- en scheikunde en op de operatiekamer stond er dat er een galblaas werd geopereerd in plaats van een mevrouw. De arrogantie van een aantal opleiders - niet iedereen trouwens. De dokter stond op een soort voetstuk. Tijdens een coschap psychiatrie was ik gefascineerd door de ziekte van mensen. Dat we er geen sjoerge van hadden, dat er een diepe waarheid achter de ziekte leek te zijn, waarnaar niet gezocht werd. Die misschien niet gezocht kon worden, omdat de zieke het niet aankon om ernaar te kijken.

In de huisartsenopleiding was een middag over NLP van een agoog. Voor het eerst dacht ik: "Maar dít is communiceren". Van mijn huisartsenopleider, met wie ik later associeerde, kreeg ik bij het afscheid een boekenbon. Daarvan kocht ik 4 boeken van Richard Bandler en John Grinder: The structure of magic, Frogs into princes, en nog 2. Die heb ik uitgeplozen. Toen heb ik ook voor het eerst Ken Wilber (zie kader) gelezen. Ik snapte er geen hout van, maar ik wist: dit is wat ik ga doen.

Eerst wilde ik goed gefundeerd huisarts worden. Dus ik heb me een jaar of 7 in regulier huisarts-zijn verdiept. Scholing gegeven aan huisartsen. Het andere liet ik liggen hoewel de interesse groeide. Het lijkt alsof er een cyclus is bij mij. Na een aantal jaren komt er onrust: er moet iets diepers, er moet meer. Op een vaartochtje ontmoette ik Robert Benninga, na Ratelband de bekendste NLP-er in Nederland. Hij had stickers van 'I love you tiger', voor op je spiegel. Dan moest je dat tegen jezelf zeggen. Mijn dochter van twee stond voor de spiegel te roepen: "Love you tiger!", fantastisch.

Ik was al NLP, voordat ik het leerde. Ik schreef me in voor de practitionersopleiding NLP bij het IEP, bij Jaap Hollander en Lucas Derks. Mooi, NLP, heel mooi. Later hadden we keuzeblokken met Suzi Smith en Tim Hallbom, Robert Dilts, Barbara Whitney, Frank Farelli. Met die Amerikaanse trainers kon ik goed opschieten. In het tweede jaar vroegen ze: "Wij doen in Amerika de Healthtraining, zou jij die niet in Nederland willen organiseren? Als je dat wat vindt, kun je in Amerika komen kijken." In Salt Lake City heb ik toen de Healthtraining gedaan. En werd enthousiast over het nieuwe perspectief.

Ondersteunen van het zelfhelend vermogen is misschien wel de belangrijkste taak van de dokter.

Wat me steeds duidelijker werd is, dat het zelfhelende vermogen van mensen vaak geblokkeerd wordt. Soms door de dokter, soms door de cultuur, omgeving, overtuigingen, door van alles en nog wat. Terwijl het ondersteunen van dit vermogen misschien wel de belangrijkste taak van de dokter is. Die nieuwe technieken hielpen daarbij. Het symptoom als deel waarmee je kunt communiceren is een prachtige manier om meer besef te krijgen van wat zich afspeelt. NLP biedt mooie technieken om mensen nieuw perspectief te helpen openen. De HCT-opleiding heb ik 2 jaar georganiseerd. Maar dit jaren achtereen doen is niks voor mij. Tenzij deze zich verdiept, maar dat zag ik niet zo gebeuren.

L: Bij Dilts zie ik vernieuwing. Hij is al een paar jaar bezig met 'het veld', het grotere geheel om ons heen. Hij zegt: we zijn een 'holon'. In ons is het universum weerspiegeld, terwijl we ook uniek onderdeel ervan zijn. Dit neemt hij mee in zijn technieken. Er is een nieuwe generatie NLP ontstaan.

J: Dat is mooi. Robert was altijd wel zo iemand, die daarmee bezig was, op een cognitieve manier.

L: Robert integreert nu veel meer het gevoelsmatige, spirituele en lichamelijke in zijn aanpak. Zeker nu hij getrouwd is met Deborah Bacon, die onder andere les geeft in 5 ritmes dansen. Zij geven nu ook samen trainingen. Het zou wel grappig zijn als jullie elkaar weer eens zouden ontmoeten.

J: ja leuk.

In die tijd heb ik ook nog hypnotherapie gedaan en systemische workshops met Bert Hellinger en Lutz Wesel. En ben ik intussen - in eerste instantie met NLP-er Willem van der Horst en later alleen - Meeander (www.meeander.nl) gestart. In 2001 gaven we een o.a. een training 'Omgaan met kanker'. Vanaf dat moment is er een groeiende groep mensen, bezig met spiritualiteit in allerlei lagen van bewustzijn, die hier komt.

L: Welke activiteiten organiseren jullie nu hier vanuit Meeander?

Intussen heeft Meeander zijn vervolg gevonden in Spirit First (www.spiritfirst.nl). Een groep geïnspireerde mensen verzorgt allerlei activiteiten. Twee ochtenden per week zijn er meditatiegroepen. Donderdagavond is onze vaste ontmoetingsavond: 6 weken evolutionair perspectief en 6 weken non-duaal perspectief. Woensdagochtend meditatie, mindfulness, beweging en bewustwording. Een deel van deze activiteiten verzorgt AnneMarie (zijn vrouw LP). Zij is o.a. Master NLP en Mindfulnessstrainer. Verder geef ik een integrale jaartraining en een training over evolutionaire verlichting. Dan doen we nog integrale verslavingszorg. Elke maand komt een groep verslaafden bij elkaar om te mediteren, ervaringen uit te wisselen, te werken hier in de moestuin. Daarnaast train ik huisartsen over integrale gezondheidszorg. De laatste tijd hebben we ook mensen in een crisis in huis gehad, die met ons tweeën meeleefden. Prachtig om te zien wat er gebeurt als mensen een paar maanden hier wonen. Dat draagt enorm bij. Daar zou ik wel meer mee willen.

L: Dat zijn veel activiteiten.

J: Als je een missie voorstaat, dan moet dat op ieder moment van de dag. Ik kan niet zeggen 'in het weekend doe ik iets anders' of 'als er mensen bij zijn doe ik het anders'. Het is een leven in al zijn dimensies. Niet dat ik het allemaal perfect doe, vooral niet. Maar ik wil het wel in alles doen, ik wil het zijn. Doen en zijn is één ding.

Overstijgend, alles omarmend perspectief

L: Ik weet dat je wilt bijdragen aan een visie op gezondheidszorg, die integraal is. Dat je daarvoor het model van Ken Wilber gebruikt. Daarin kan elke helende aanpak een plek vinden.

J: Ja. Het goede ervan is de intentie niks uit te sluiten. Het probeert al die perspectieven bij elkaar te brengen. Toen we 14 jaar geleden begonnen met het Centrum voor Integrale Gezondheidszorg Nijmegen had ik 20 mensen uitgenodigd, een haptonoom, ayurvedatherapeut, een transpersoonlijk therapeut, psychotherapeut, iemand die Feldenkreis deed, zijnsoriëntatie. Wat opviel door de jaren heen was dat we elke keer blij waren met de ontmoeting. Maar iets creëren samen was niet mogelijk, omdat er geen overstijgend perspectief te vinden was. Er moet een overstijgende waarheid zijn van waaruit we - hoe verschillend ook - kunnen bijdragen aan het waarmaken daarvan. Bijvoorbeeld jij en ik zijn een uitdrukking van hetzelfde. Ieder in zijn unieke eigen vorm is een onderdeel van de diepste waarheid. Na NLP ben ik iets anders gaan doen omdat ik in NLP niet iets vond dat ten diepste waar is. Dat is gelijk mijn uitnodiging aan NLP: ga op zoek naar wat overstijgend waar is. Om van daaruit de tools te gebruiken.

Toen ik die waarheid ben gaan herkennen in mijzelf, ben ik gestopt met zoeken. Het was niet meer nodig. Ik wil er wel op uitgedaagd worden, maar ik geloof, dat er een enorm respectvol, liefdevol, alles omarmend perspectief is. Dat is voor mij in ieder geval nu de waarheid.

L: En als we dan naar de woorden respectvol, liefdevol en alles omarmend gaan, past daar dan ook in jullie uitnodiging aan de vluchtelingen van nu om hier op het terrein te komen wonen?

J: Zeker. Dat is een van de dingen. Wij zijn zo'n bevoorrecht volk. Dat geeft verantwoordelijkheid. Mijn roeping wil niks anders dan deze innerlijke verplichting leven.

L: Hoe ging het verder na het organiseren van de HCT?

Ik was aan het zoeken. Het was echt zo dat ik dacht wat moet ik in Godsnaam doen? Op zo'n moment kreeg ik een boek in de bus van Alberto Villoldo, die sjamaan. Hij wilde zijn training, die in Amerika succesvol was, in Europa gaan organiseren. Via Suzi kwam dat verzoek bij mij. Ik was zelden zo gefascineerd. Twee, drie, nee 4 keer ben ik gefascineerd geweest door een boek. Eerst "The Structure of Magic", twee: 'Een beknopte geschiedenis van alles', van Ken Wilber, het derde: 'Shaman Healer Sage', van Villoldo. Het vierde: 'Living Enlightenment' van Andrew Cohen. En Alberto zei: "Als je het interessant vindt mag je bij mij de training komen volgen". Na 17 bladzijden zei ik tegen AnneMarie: "We gaan deze zomer helaas niet samen op vakantie, want ik ga naar Amerika, ik moet hiernaar toe."

Witte Mercedes, open dak, fles gekoelde Chablis

Er ging daar een andere wereld open, een wereld die ik gewaar word als ik vrij ben van mijn denken. Alberto zei de eerste trainingsdag: "Joh, kijk maar hoe je het vindt en de laatste dag zullen wij samen kijken." 's Avonds daarvoor kwam een grote witte Mercedes – Alberto was ook wel een playboy hoor – open dak, leren bekleding, fles gekoelde Chablis voorin. Hij zei: "Stap in, we gaan". Ergens achteraf hebben we wijn gedronken, gedanst en gezegd: "Dit gaan we doen". Toen nam ik in het jaar erna 3 maand sabattical. Moet je je voorstellen, twee weken sjamanistische training gedaan, en ik gaf workshops 'Healing the Light Body' in Oslo, Stockholm en in Duitsland. En ik was dan de sjamaan. Dit om die training in Nederland van de grond te krijgen. Dan werd ik van het vliegveld gehaald door Alberto-addicts, die dachten, – wijds armgebaar – en ik had zo'n gevoel - 'wat moet ik hiervan denken'-trekje om de mond.

Eind dat jaar begonnen we in Nederland met een groep van 120 mensen. Na twee keer ben ik ermee gestopt omdat Alberto zijn financiële verplichtingen niet na kwam. Toen heb ik gezegd: daar ga ik niet over discussiëren, het was een prachtig avontuur. Twee jaar lang veel geleerd. En echt misschien wel de grootste verlichtingservaring gehad in de Amazone.

Toen kwam ik ongeveer in 2004 in contact met Bill Plotkin, die deed Soulcraft, Jungiaans zielswerk en wilderniswerk. Ik deed een queeste, ben 14 dagen in de wildernis geweest, waarvan een week alleen en vasten. Ik denk dat ik daar mijn geschiedenis wel heb geheeld.

Casus

L: Wat was voor jou het meest inzichtgevende moment?

J: Denkt na - twee dingen. De ene is: mijn waarnemingsvermogen nam toe. Ik kon een wereld waarnemen, die ik tevoren niet kon zien. Ik herinner me een prachtige casus van een jonge vrouw met chronische vermoeidheid, die al van alles daaraan had gedaan. Na diverse NLP-dingen wist ik het niet meer. Toen zei ik: "Ik ben bezig met een sjamaanse training. Vind je het goed, dat ik eens op een andere manier naar je ga kijken?" Dat vond ze goed. Dus ik ben gaan zitten in een andere staat van bewustzijn en ineens zag ik twee aapjes op haar schouders. Geen idee wat dat betekende natuurlijk. Mijn westerse doktersbrein zei: 'jongen je bent gek'. Mijn andere brein zei: 'Ik zie het wel'. - Dat is wel mooi, dat ze elkaar niet meer bevechten. - Aan het eind zei ik haar: "Dit is wat ik gezien heb, ik weet niet wat je ermee moet, neem het maar mee". Zes weken later kwam ze terug: "Ik heb het thuis verteld. Mijn moeder zei toen in tranen, dat ik er een was van een drieling en er zijn er twee overleden." Ze voelde: 'wauw, ik moet voor 3 werken.' Dat is zo bijzonder om te zien.

Het andere moment was een krachtige verlichtingservaring tijdens een ayahuasca ritueel met een medicijnman uit de Amazone. Die creëerde een nieuw grondvest, dat nooit meer is verdwenen.

Evolutie in actie

L: Welke betekenis gaf je eraan dat je door anders waar te nemen zo'n waarheid boven tafel krijgt?

J: Nu, 10 jaar later denk ik: alles wat ik gedaan heb, heeft me het evolutionaire perspectief duidelijk gemaakt. Wat ik steeds meer ben gaan zien, is dat alles een diepe betekenis heeft. En ik weet natuurlijk dat niets betekenis heeft, dan die je er zelf aan geeft. Het is allebei waar. Het helpt om steeds benieuwd te zijn naar wat zich wil openbaren. In het moment van nu zit het volgende moment verscholen.

L: Zoals een beeldhouwer uit een steen het beeld naar voren laat komen.

J: Ja, en in wezen zijn wij de steen en de beeldhouwer allebei.

L: In welke zin zijn wij de steen?

J: Wij zijn ook wat we open maken. Het evolutionair perspectief is non-duaal. Dus we zijn de steen en de beeldhouwer. We zien evolutie gebeuren, maar we beseffen niet dat we het *zijn*. De eerste atomen leven nog steeds in ons. En wij zijn het product van dit proces, dat voor het eerst in staat is over zichzelf na te denken en bewust bij te dragen aan de richting er van. Fascinerend!

Dit leven, alles, heeft een betekenis. En alles wat je doet, doet ertoe. Dus doe in godsnaam wat er goed toe doet. Ik heb veel tijd nodig gehad om dit te voelen. Wanneer er bij het kiezen een diepe waarheid ontstaat, is dat de weg. Natuurlijk kun je nog keuzes maken en moeilijkheden hebben met kiezen, maar er is iets diepers dat bevrijdend werkt.

Ik ben 3- 5 jaar student van Andrew Cohen (zie kader) geweest, tot anderhalf jaar geleden. Na het lezen van zijn boek 'Living Enlightenment' stopte ik met zoeken, een enorme opluchting. Ik heb geen idee wat verlichting betekent, maar ben dichterbij het besef: dit is wat het is, dit is wat ik nu leef. Waarbij ik ongetwijfeld nog beginneling ben met een enorme passie. Weet je, er is nu zo vaak zoveel stilte in mijn hoofd, in mij.

L: Na een stilte: hoe leg je het aan een bouwvakker uit?

J: Veel NLP-ers willen het met denken begrijpen. Toen het daarnet uitgesproken was en je het binnengelaten had, was het 30 seconden helemaal stil, dat is wat het is. Zodra je die stilte woorden geeft, comprimeer je het. We moeten echt proberen het woorden te geven om het beter te belichamen, maar tegelijkertijd: zodra je het woorden geeft ben je ervan weg. Die hele diepe stilte die je voelt in een enorme wij-verbinding is evolutie in actie. Als we daarbij blijven met mijn volledige presentie en de jouwe, als we dat omzetten in de actie die daaruit voortkomt, dan worden we nieuw.

L: Net als de beeldhouwer. Die is één met die steen en ín het moment. Dan ontstaat wat waar is.

J: Ja, precies, en hoe doen wij dat als man en vrouw bijvoorbeeld. Wanneer ik mijn allergieën op jou projecteer en jij op mij, verdwijnt werkelijke presentie, compassie. Hoe kunnen wij op zo'n moment presentie oefenen en benieuwd zijn naar elkaar? Daar kan NLP van grote waarde zijn en kan uiteindelijk authenticiteit ontstaan.

L: Hoe?

J: Als je verantwoordelijkheid neemt voor alles wat zich in je afspeelt. Voor 100%. En het is mijn intentie om volledig present te leven en helemaal aanwezig te zijn.

Een boeiende reis

L: De vorige ontmoeting zei je tegen mij: "Ik ben bezig met een boeiende reis". Wat is de rode draad, hoe zou je die reis omschrijven? En waar ben je nu?

J: Lange stilte. Waar ik nu ben is om grootsheid te leven in ieder moment. Dat is mijn opdracht. Daar zit nog heel veel schaamte op, doe maar gewoon, pff weet ik wat ik allemaal daarover geleerd heb. Daar zit nog heel veel op maar ik durf wel te zeggen dat ik een mooi leven leid. 30 jaar een

gerespecteerde dokter, 35 jaar getrouwd, 3 prachtige dochters en een geweldig kleinkind. Durven staan voor wat dat is. Dat is grootsheid leven. Ieder moment verantwoordelijkheid nemen om dat uit te drukken. Wanneer ik helder en wakker ben, maar ook wanneer ik dat minder ben. Het doen met wat er is.

L: En hoe zou je die reis omschrijven?

J: Lange stilte. Zucht, drinkt, neemt grote slok. Misschien is het wel de reis van lichtend voorbeeld zijn. Als ik naar mijn leven kijk, mijn gezin, mijn relatie, het gezin van AnneMarie waar ik later kwam, en ook hoe ik nu leef, dan is het dat ik altijd licht breng. Dat is mijn levenspad, roeping, zielsweg.

Wat doe je als huisarts nu anders?

L: Je bent een heel pad gegaan en bent nog steeds huisarts. Dat zul je nu anders doen dan in het begin. Wat doe je anders?

J: Ik ben veel minder arrogant. Er is geen weerstand meer bij patiënten. Ik wilde ze veranderen. De enige die ik soms nog wil veranderen is mijn vrouw (lacht), maar voor de rest niet zoveel meer. Wel ben ik heel uitnodigend voor mensen die willen transformeren. Dat is mijn passie. Ik ben liefdevoller. Heb meer compassie voor het lijden van mensen. Veel spirituele trainingen zijn eindeloos bezig met persoonlijke geschiedenis. 'Ik heb nog verwondingen, pas als die klaar zijn zal ik bijdragen'. Dat is een moeras waar de meeste mensen helaas niet uitkomen. Het 'hoe voel ik me?' wordt minder belangrijk als je zwaartepunt komt op 'ik wil ontwikkelen'. Pad en doel zijn één.

L: Wat doe je met het emotionele in de praktijk?

J: Ik kan beter bij de pijn van de ander zijn. Terwijl ik vroeger zei: 'Mooi, oké, nu gaan we verder, we hebben andere dingen te doen'. Ik was te snel. Misschien hoeft het niet eens gerepareerd te worden. Ik kan ermee zijn.

L: En dat merken mensen in jouw praktijk.

J: Zeker.

L: Ook in die 10 minuten consulten?

J: Tijd is niet recht evenredig met kwaliteit. Soms is een consult in 1 minuut klaar. Dan zeg je iets, en dat is zo belangrijk om mee te nemen. En soms is 20 minuten te kort.

L: Hoe is het voor jou om huisarts te zijn?

J: Fantastisch, weet je, ik heb mensen met wie ik 30 jaar meeloop. Van geboorte naar graf, van liefde, lijden en euthanasie. Je maakt mensen op zo'n diep niveau zo lang mee, er ontstaat zo'n – vriendschap is niet het goede woord, maar toch - diepe relatie met mensen. Ik zie 30 tot 50 mensen per dag, dus er is veel kans om mensen bewuster te maken.

L: Wat heb je geleerd van je patiënten? Wat hebben ze bijgedragen in jouw proces?

J: Na een stilte: Bijna van iedereen kan ik de schoonheid zien. Nog niet in alles als ik eerlijk ben. Ik voel een diep ontzag voor het lijden van sommige mensen. En een enorme dankbaarheid voor mijn eigen bevoorrechte leven.

NLP-Healthcoaches, beschrijf je casuïstiek!

L: De medische wereld verandert van paradigma. 'Fysieke klachten fysiek aanpakken' verandert in: 'behandel heel de mens, mentaal, sociaal, fysiek en spiritueel'. Hoe zie jij dit?

J: De fundamentalistische medische wereld is nog in het blauw-oranje stadium (van Spiral Dynamics LP). Maar de huisartsgeneeskundige wereld is echt al groen aan het omarmen en op weg naar een integratieve fase. Je kunt zeggen: NLP hoort ook in de spreekkamer te zitten, maar mijn verwijt, - mmm, het woord verwijt is een beetje te groot - aan alternatieve therapeuten is, dat ze zeggen: je moet me geloven omdat ik zeg, dat het waar is.

L: Moet de bewijslast van alternatieve therapieën evidence based zijn?

J: Evidence based heeft een heleboel dimensies.

L: Zeg je daarmee: er is een andere evidence dan de wetenschappelijke, die de Vereniging tegen kwakzalverij als norm stelt?

J: Ja. Je kunt zeggen randomised controled evidence is 5 sterren evidence. Goede casuïstiek is 2 sterren. Hoe meer beschreven casuïstiek des te meer sterren. Er is veel te weinig casuïstiek om een plek onder de zon te verdienen. Daar hebben we echt wat te doen. En net als bij de start van de HCT zeg ik: beschrijf casuïstiek, maak er een boek van, zodat mensen zien: het helpt zo vaak!

Dark night of the soul

L: Je zei eerder al: "Ik nam afstand van wetenschappelijke dogma's. Toen ik beweerde dat wetenschap niet de enige waarheid is. werd dat niet in dank afgenomen." Hoe was het voor jou om die lastigheden te ontmoeten?

J: Er is in je ontwikkeling altijd een moment van 'the dark night of the soul'. Ik voelde een enorme drive, maar het is hier en daar enorm eenzaam. Weerstand op alle niveaus. Van ouders, tot vrouw, kinderen zelfs, vrienden en vakgenoten.

En nu, nu ben ik 60, nu mag ik op de huisartsenopleiding trainingen integrale gezondheid geven voor huisartsopleiders. En ik heb een relatie, waar zoveel ruimte is om elkaar echt aan te spreken. Weet je, mijn kinderen vinden het geweldig, dus – haalt schouders op.

L: Wat vroeger dwars lag gaat nu mee in de stroom.

J: Ja, nu lezen mijn kinderen de boeken van Ken Wilber - haalt weer schouders op van: wat wil je nog meer?

L: Dit is een fijnere fase. Maar die andere fase was wel nodig.

J: Absoluut. Je kan niet uit een cultuur als je je niet los scheurt. Want de cultuur laat je niet los. Die is bang je te verliezen. Maar nog banger om zichzelf te verliezen. En als jij eruit gaat verliest de cultuur zichzelf. Dus de cultuur houdt je tegen.

Tot slot

J: Het huidige NLP helpt om beter in staat te zijn om te leven op het niveau waarop je leeft.

Spiritualiteit omarmen helpt om dat niveau te overstijgen en je eigen waarheid te vinden. Die vind je niet binnen NLP, maar misschien wel met NLP.

L: Spiritualiteit omarmen, hoe doe je dat?

J: . *Ontwikkeling = het subject van vandaag is object van het subject van morgen.* Dat is voor mij een heel belangrijke zin. Dit geldt als je ontdekt dat je ten diepste niets anders bent dan bewustzijn, als je steeds beter in staat bent om object te maken van alles wat zich in je afspeelt. Daarmee overzie je, overstijg je en kun je gaan omarmen. Dan groei je in de zin van transformatie. Dat is van diepere betekenis dan groei in de zin van translatie, van overleven.

Ik heb NLP altijd heel waardevol gevonden, en nog steeds. NLP nodigt andere dimensies van bestaan wel uit, maar blijft erg cognitief. Ontdekken van een spirituele dimensie in jezelf is een katalysator voor ontwikkeling, en ontwikkelen is iets dat NLP belangrijk vindt. Evolutionair perspectief levert een belangrijke bijdrage aan ontwikkeling. Als NLP zich mengt met het diepgaande besef daarvan, kan het met haar tools nog meer bijdragen.

Daarvoor zou ik voor een groep NLP-ers wel dingen willen introduceren, het Enneagram, een prachtige beschrijving van persoonlijkheden en het model van Spiral Dynamics over ontwikkelingsstadia, die de mens en ook de mensheid doormaken.

Wat we weer bij onszelf moeten ontdekken is de evolutionaire passie om bij te dragen aan de wereld. Zoals Robert Dilts 20 jaar geleden al zei: de passie 'to create a world to which people want to belong'.

JOOP DE VETTE is integraal huisarts en spiritueel leraar. Naast zijn werk als huisarts geeft hij trainingen en workshops rond gezondheid, integrale bewustzijnsontwikkeling en meditatie. Het is zijn passie om een integraal model voor gezondheid en bewustzijnsontwikkeling te introduceren, dat eerbied heeft voor ieder mens en ieder perspectief. Hij is uitgenodigd als een van de sprekers op het tweede congres van de Integral European Conference, zie <http://www.integraleuropeanconference.com/about/integral>. Binnenkort is hij te zien op een youtubefilmpje over integral health op <http://www.conscious2.com>.
Informatie: www.meeander.nl, www.spiritfirst.nl

LUCY PLATVOET heeft een achtergrond als socioloog, consultant en trainer. Vanuit haar bedrijf Platvoet Consulting geeft zij ruim 15 jaar in Nederland en op de Nederlandse Antillen persoonlijke coaching, teamcoaching en trainingen in NLP, persoonlijk management en communicatie. Zij is internationaal gecertificeerd NLP-trainer en NLP-Healthcoach. Health coaching is haar passie. Stelling: *'De huidige medisch-technische aanpak van gezondheid is zeer waardevol. Minimaal even grote winst voor gezondheid is te boeken door mentale beïnvloeding.'* Momenteel werkt zij aan een boek over NLP-healthcoaching. Steeds meer werkers in de gezondheidszorg weten haar te vinden voor coaching en teamcoaching.
Informatie: lucy@platvoetconsulting.nl, www.platvoetconsulting.nl

Kaders:

Spiral Dynamics beschrijft acht ontwikkelingsniveaus van toenemende complexiteit.

Beige - Overleven: Eerste en laagste bewustzijnsniveau, niveau van de troep, gericht op overleven.

Paars - Geborgenheid: Niveau van de stam, hechte sociale eenheid waarmee de persoon onlosmakelijk verbonden is en waarvoor die zich desnoods opoffert.

Rood - Macht: Niveau van feodale hiërarchische machtsstructuur. Personen als onderdelen van een machine, gemanipuleerd door de machthebber.

Blauw - Orde: Niveau van conventionele samenleving. Goed en fout staan vast. Dingen zijn zoals ze zijn. Waarheid is voorgegeven door conventies en tradities.

Oranje - Succes: Niveau van de individualistische kapitalistische samenleving. Waarheidsvinding door logische redeneringen en empirisch onderzoek. De mens ervaart en beschouwt zichzelf als individu, eiland op zichzelf.

Groen - Gemeenschap: Niveau van het relativisme: je kan het zo zien, maar ook anders. Iedereen heeft zijn waarheid. Geen keuzes maken, conflicten uit de weg gaan.

Geel - Synergie: Niveau van systeemdenken: alles is onderling verbonden. De mens speelt hier een actieve rol in.

Turquoise - Holistisch: Holistisch niveau. De wereld wordt gezien als een interactief systeem.

Naar Wikipedia

“Evolutionaire Verlichting” van Andrew Cohen plaatst de traditionele Verlichtingsleer in de context van Evolutie. Het begint waar traditionele verlichting stopt: bij de realisatie dat je ten diepste één bent en vrij. Verlichting is onze diepste aard en van daaruit kunnen wij leren het ‘Authentieke Zelf’ te manifesteren. Dit Authentieke Zelf is ieders unieke uitdrukking van die eenheid, die één is met de creatieve impuls achter de Big Bang. Wanneer we ons leven een uitdrukking laten zijn van het Authentieke Zelf, zijn we één met het universum.

In de leer van Evolutionaire Verlichting is het individu volledig verantwoordelijk voor zijn of haar eigen ontwikkeling. Je kunt zeggen dat je graag wilt ontwikkelen, dat je vrij wilt worden of verlicht, maar of die wens leidt tot werkelijke transformatie is volledig afhankelijk van jezelf. Als je echt vrij wilt zijn zal niets je tegen kunnen houden. Heldere intentie is het fundament van het spirituele leven en het vereist dat jouw verlangen naar vrijheid, jouw impuls om te ontwikkelen, belangrijker is dan wat dan ook in de wereld.

Een evolutionair is iemand, die de evolutionaire impuls, de pure levenskracht die het universum doet ontvouwen, heeft erkend als zijn eigen levenskracht. Het is iemand die zich persoonlijk verantwoordelijk voelt voor het creëren van onze toekomst. En die ernaar streeft een authentieke uitdrukking te zijn van dit Ene levensproces dat zich ontvouwt, waar wij mensen de ogen, de handen en het hart van zijn. Doel in het leven wordt dan: deelnemen aan de evolutie van het bewustzijn zelf. Dit ziet Cohen als een unieke menselijke capaciteit.

In zijn werken tracht **Ken Wilber** een groot aantal ideeën uit de westerse psychologie en filosofie, en uit de oosterse spiritualiteit te integreren. In zijn latere werk ligt de nadruk op een holistisch model waarin alles, van eencellige wezens tot de kosmische evolutie, een plaats krijgt. De basis van zijn werk is de AQAL (all quadrants, all lines) theorie. Dit model gaat er simpelweg van uit dat alles een buitenkant en een binnenkant heeft en dat alles zowel individu is als deel van een groep. Voor een

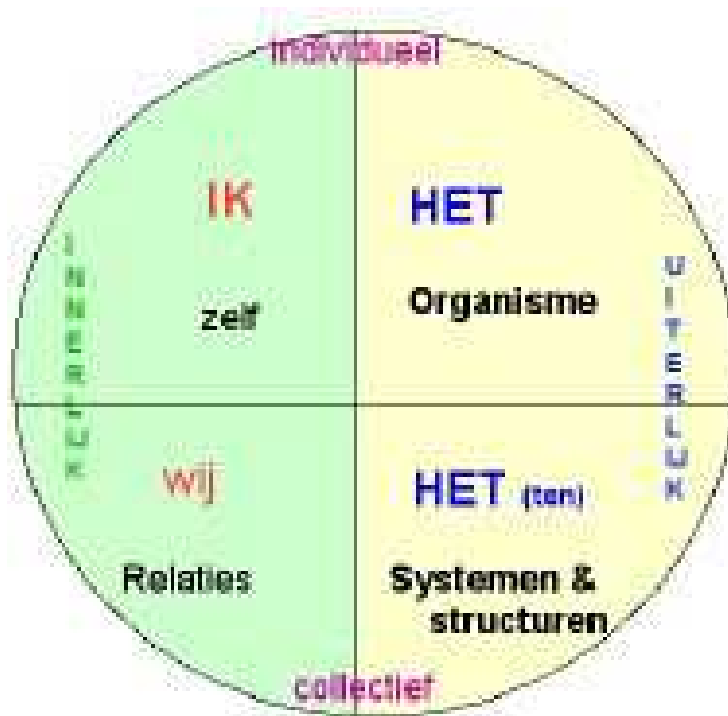
mens geldt dan bijvoorbeeld:

Rechts boven: biologie, alles wat meetbaar is, gedrag

Links boven: intenties, psychologie, spiritualiteit

Rechts onder: omgeving, kwaliteit van omgeving, drinkwater

Links onder: culturele overtuigingen en waarden, religie.

Zijn boek: 'Overgave en Strijd' over het leven en sterven van zijn geliefde was voor veel mensen een aanzet om zijn werken verder te lezen. Steeds vaker citeren regeringsleiders hem. Zijn model leent zich goed om met respect voor ieders perspectief problemen op te lossen op een hoger liggend niveau.

[Overige foto's in aparte mail]

[Naschrift 5 jan: er staat een interview met Joop op de link](#)

<http://www.conscious2.com/premium/integral-medicine-1-joop-de-vettes-journey-2/>